

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

**Юридичний факультет
Кафедра історії та політичної теорії**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Первий Г.Л. _____ «___» _____ 2018
року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Введення в археологію»**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/19
Семестр	2-й
Кількість кредитів ECTS ...	4
Форма підсумкового контролю	диф. залік

Викладач: Чорнобай П.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2018

Розробник – Чорнобай П.О.

Чорнобай П.О.

Робоча програма навчальної дисципліни «Введення в археологію» для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» / П.О. Чорнобай; Нац. техн. ун-т. «Дніпр. політехн.», каф. іст. та політ. теорії. – Д. : НТУ «ДП», 2018. – 14 с.

Робоча програма регламентує:

- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- зміст навчальної дисципліни, сформований за критерієм «дисциплінарні результати навчання»;
- розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять;
- узагальнені засоби діагностики рівня сформованості компетентностей;
- критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів за дисципліною;
- склад комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни.

Погоджено рішенням методичної комісії кафедри історії та політичної теорії (протокол № 1 від 05.03.2018).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол №).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ.....	4
2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	5
3 ОБСЯГ ТА ТЕРМІНИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ЧАСУ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
7 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
8 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ.....	8
9 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	9
10 СКЛАД КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	13
11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	13

ВСТУП

У навчальній дисципліні «Введення в археологію» передбачені такі обов'язкові загальні компетенції:

- ПРС₁ розуміти основні досягнення сучасної академічної науки у галузі вивчення давньої історії України на тлі головних зрушень в історії суспільств та природи;
- ПРС₂ усвідомлювати концепції сучасних вчених про етапи антропо- і соціогенезу людства; причини та наслідки виникнення відтворювального господарства, значущість якого підкреслено терміном «неолітична революція»;
- ПРС₃ усвідомлювати новітні концепції про взаємовідносини кочового та осілого населення на території України, про походження слов'ян та їх матеріальну культуру;
- ПРС₄ вміти самостійно опрацьовувати археологічну літературу публікаційного та теоретичного рівнів;
- ПРС₅ усвідомлювати особливості соціально-економічного та політичного розвитку осілого та кочового населення доби міді-бронзи та раннього залізного віку;
- ПРС₆ засвоювати головні напрямки етнокультурних процесів за доби палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзового та раннього залізного віків, на теренах України та Східної Європи.

Мета дисципліни – надати студентам необхідний обсяг знань для уміння самостійно реконструювати історичний розвиток людських спільнот на підставі речових джерел та розпізнавати за окремими ознаками належність пам'яток до конкретних археологічних культур та історичних діб.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Робоча програма призначена для:

- ♦ реалізації компетентнісного підходу під час формування структури та змісту дисципліни;
- ♦ внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- ♦ акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Робоча програма встановлює:

- ♦ обсяг та терміни викладання дисципліни;
- ♦ очікувані дисциплінарні результати навчання;
- ♦ тематичний план і розподіл обсягу часу дисципліни за видами навчальних занять;

- ♦ вимоги до структури та змісту індивідуальних завдань;
- ♦ завдання для самостійної роботи здобувача;
- ♦ оцінювання результатів навчання: формат оцінки, критерії, процедури та засоби діагностики;
- ♦ склад комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- ♦ рекомендовану літературу.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Робоча програма дисципліни розроблена на основі таких нормативних документів:

1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

2 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 04.11.2017).

3 Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 04.11.2017).

4 Салов В.О. Рекомендації до створення комплексу навчально-методичного забезпечення дисциплін : метод. посіб. для наук.-пед. прац. / В.О. Салов, Т.О. Письменкова ; Нац. гірн. ун-т, наук. метод. центр. – Д. : НГУ, 2017. – 50 с.

5 Національна рамка кваліфікацій. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.

6 Положення про організацію освітнього процесу Державного ВНЗ «НГУ», затверджено вченою радою 15.11.2016, протокол №15 [Електронний ресурс]. URL:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/educ_department/docs/ (дата звернення: 04.11.2017).

7 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Електронний ресурс]. URL:

http://detut.edu.ua/sites/default/files/files/dokuments/vusha_ocvita_liz_ymovu.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

8 Стандарт вищої освіти Державного ВНЗ «НГУ» Проектування освітнього процесу, затверджений вченою радою 15.11.2016, протокол № 15. URL: http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/educ_department/docs/ (дата звернення: 04.11.2017).

9 Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

3 ОБСЯГ ТА ТЕРМІНИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 4 кредити ECTS (120 академічних годин).

Викладається на 1-му курсі.

4 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр	Зміст результатів навчання за освітньо-професійною програмою	Шифр	Зміст дисциплінарних результатів навчання (ДРН)
ПРС ₁	розуміти основні досягнення сучасної академічної науки у галузі вивчення давньої історії України на тлі головних зрушень в історії суспільств та природи;	ПРС ₁ - 1	знати головні напрямки етнокультурних процесів за доби палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзового та раннього залізного віків, на теренах України та Східної Європи;
ПРС ₂	усвідомлювати концепції сучасних вчених про етапи антропо- і соціогенезу людства; причини та наслідки виникнення відтворювального господарства, значущість якого підкреслено терміном «неолітична революція»;	ПРС ₂ - 1	вміти використовувати отримані знання і переносити їх в нову ситуацію, при проведенні занять відповідно до фаху і спеціалізації;
ПРС ₃	усвідомлювати новітні концепції про взаємовідносини кочового та осілого населення на території України, про походження слов'ян та їх матеріальну культуру;	ПРС ₃ - 1	аналізувати інформацію із історичних джерел, наукової та довідкової літератури, ЗМІ, Інтернету, використовувати її у професійної діяльності та соціальній комунікації;
ПРС ₄	вміти самостійно опрацьовувати археологічну літературу публікаційного та теоретичного рівнів;	ПРС ₄ - 1	використовувати навчально-методичну документацію та літературу та враховувати сучасні досягнення вітчизняної та зарубіжної історичної науки;
ПРС ₅	усвідомлювати особливості соціально-економічного та політичного розвитку осілого та кочового населення доби міді-бронзи та раннього залізного віку;	ПРС ₅ - 1	знати питання соціальної організації, духовної культури та релігії стародавніх суспільств.
ПРС ₆	засвоювати головні напрямки етнокультурних процесів за	ПРС ₆ - 1	вміти під час проходження історико-краєзнавчої

	доби палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзового та раннього залізного віків, на теренах України та Східної Європи.		практики складати опис археологічної пам'ятки.
--	--	--	--

5 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ЧАСУ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, годин		
		ауд.	СРС	усього
1	2	3	4	5
ЛЕКЦІЇ				
ПРС ₁ – 1	1. Об'єкт та предмет археологічної науки. Головні види археологічних пам'яток.	2	2	4
ПРС ₃ – 1 ПРС ₆ – 1	2. Законодавча база та робота місцевих органів стосовно охорони археологічних пам'яток	4	6	10
ПРС ₁ – 1 ПРС ₂ – 1	3. Розвиток археології за часів Російської імперії, СРСР та незалежної України	2	4	6
ПРС ₃ – 1	4. Методика ведення археологічних розвідок та розкопок	2	2	4
ПРС ₄ – 1 ПРС ₅ – 1	5. Археологія доби палеоліту та мезоліту	4	2	6
ПРС ₄ – 1 ПРС ₅ – 1	6. Археологія неоліту	2	2	4
ПРС ₂ – 1 ПРС ₆ – 1	7. Археологія енеоліту	2	4	6
ПРС ₃ – 1 ПРС ₆ – 1	8. Археологія доби бронзи	4	4	8
ПРС ₁ – 1 ПРС ₂ – 1	9. Скіфо-сарматська археологія	4	2	6
ПРС ₃ – 1	10. Антична археологія Північного Причорномор'я	2	4	6
ПРС ₄ – 1 ПРС ₅ – 1	11. Доба раннього середньовіччя. Археологічні культури I тис. н. е.	2	2	4
ПРС ₄ – 1 ПРС ₅ – 1	12. Археологія доби Київської держави.	2	2	4
ПРС ₂ – 1 ПРС ₆ – 1	13. Археологія козацької доби.	2	2	4
ПРС ₂ – 1 ПРС ₆ – 1	14. Археологія Другої світової війни на території України.	2	2	4

1	2	3	4	5
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ				
ПРС ₁ – 1 ПРС ₂ – 1 ПРС ₃ – 1 ПРС ₄ – 1 ПРС ₅ – 1 ПРС ₆ – 1	Семінар, колоквіум, конференція	18	26	44
РАЗОМ		54	66	120
Лекції		36	40	76
Практичні заняття		18	26	44

6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні завдання для самостійної роботи:

- 1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожною темою;
- 2) підготовка до поточного контролю – розв’язання завдань самоконтролю за кожною темою;
- 3) підготовка до семестрового контролю.

7 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкали оцінювання. У зв’язку з новим європейським підходом до переведення оцінок і офіційною відсутністю національної шкали оцінок використовується інституціональна шкала.

*Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів
НТУ «Дніпровська політехніка»*

Рейтингова	Конвертації
90...100	відмінно / Excellent
75...89	добре / Good
60...74	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється для зарахування кредитів за дисципліною, відповідно до результатів підсумкового контролю.

Кредити за навчальною дисципліною зараховуються, якщо добувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

8 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

Узагальнені засоби діагностики. Відповідно до Стандарту НТУ «ДП» «Проектування освітнього процесу» робоча програма з кожної компоненти плану освітнього процесу (кредитного модуля) має містити узагальнені засоби діагностики, що розробляються на базі програмних результатів навчання.

З огляду на зміст дисциплінарних результатів навчання, студент під час контрольних заходів повинен:

1) сертифікувати результати навчання студентів за допомогою процедур, що ґрунтуються на чітких і прозорих критеріях (**контролюються уміння**);

2) виконувати прикладні дослідження у сфері управління освітою (**контролюється уміння, автономність та відповідальність**);

3) розробляти та реалізовувати стратегічні плани розвитку закладу вищої освіти на основі новітніх наукових досліджень у сфері освіти та змін у соціальному середовищі (**контролюється автономність та відповідальність**);

4) управляти людськими ресурсами освітніх організацій, а також контролювати робочий процес у закладах освіти (**контролюються знання, комунікація, автономність та відповідальність**);

5) розробляти плани та проекти розвитку кар'єри співробітників освітніх установ (**контролюється автономність та відповідальність**);

б) розробляти освітні програми, що відповідають вимогам ринку праці та мінливого світу (**контролюються знання, уміння, комунікація, автономність та відповідальність**).

Конкретизовані засоби діагностики, що безпосередньо застосовуються для контрольних заходів, формуються на основі узагальнених шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації результатів навчання.

Комплексна контрольна робота має містити конкретизовані завдання, що охоплюють ключові результати навчання. Кількість конкретизованих завдань ККР повинно адаптувати до відведеного часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

9 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання студента, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікуються та вимірюються під час контрольних заходів за допомогою певних критеріїв.

Для оцінювання результатів поточного контролю в якості критерію варто використовувати коефіцієнт засвоєння, який автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали [4]:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Комплексні контрольні роботи підсумкового контролю з дисципліни, оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують

співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Вимоги до результатів навчання для забезпечення наскрізного компетентнісного підходу необхідно корелювати з дескрипторами (описом компетентностей) Національної рамки кваліфікацій (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; ◆ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	75-79
	Відповідь фрагментарна	70-74
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та 	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність 	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
суперечливих вимог; ♦ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	75-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-74
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; ♦ використання іноземних мов у професійній діяльності	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами; Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано	80-84

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	чотири вимоги)	
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	75-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-74
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; ♦ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - ступінь володіння фундаментальними знаннями; належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	75-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-74
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

10 СКЛАД КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Електронна версія Комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташована на сайті кафедри.

Склад комплексу:

- 1) робоча програма дисципліни;
- 2) навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
- 3) методичне забезпечення практичних занять;
- 4) завдання та методичне забезпечення лабораторних робіт;
- 5) матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
  - попереднього опрацювання інформаційного забезпечення лекцій;
  - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;
- 6) узагальнені завдання для поточного контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;
- 7) завдання комплексної контрольної роботи;
- 8) завдання для післятестастійного моніторингу рівня сформованості дисциплінарних компетентностей

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авдусин Д.А. Археология СССР. – М., 1977.
2. Авдусин Д.А. Полевая археология. – М., 1980.
3. Археологический словарь каменных орудий. – М., 1990.
4. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. – К., 1997.
5. Граков Б.Н. Ранний железный век. – М., 1977.
6. Давня історія України. Т.1. – К., 1997; Т.2. – К., 1999; Т.3. – К., 2000.
7. Ковалева И.Ф. Антропо-зооморфные фетиши в погребениях ямной культуры Поднепровья // Проблемы археологии Поднепровья. – Д.: Изд-во ДГУ, 1995. – С. 78-95.
8. Ковалева И.Ф. Социальная и духовная культура племен бронзового века (по материалам Левобережной Украины). – Д.: Изд-во ДГУ, 1989. – 89 с.
9. Мартынов А.И. Археология. – М., 2001.
10. Ромашко В.А. Заключительный этап позднего бронзового века Левобережной Украины (по материалам богуславско-белозерской культуры). – К.: Скиф, 2013.
11. Ромашко В.А. Природно-климатические условия и хозяйственная деятельность населения пограничья Степи и Лесостепи Левобережной Украины на рубеже II-I тыс. до н.э. // Проблемы археологии Поднепровья. – Д.: Изд-во ДГУ, 1986. – С. 120-136.
12. Ромашко В.А. Святилища и жертвенники на поселениях срубной культуры Украины // Проблемы археологии Поднепровья. – Д.: Изд-во ДГУ, 1993. – С.79-91.
13. Ромашко В.А., Скорый С.А. Блинец-2: скифский аристократический курган в днепровском Надпорожье. – Д.: Пороги, 2009. – 251 с.

14. Рындина Н.В., Дегтярева А.Д. Энеолит и бронзовый век. – М., 2002.

Допоміжна:

1. Тесленко Д.Л. К вопросу о культе быка в культурах энеолита-раннего бронзового века Евразии // Проблемы археологии Поднепровья. – Д.: Изд-во ДГУ, 1995. – С.96-113.
2. Толочко П.П. Древний Киев. – К.: Наук. думка, 1983, - 397 с.

3.

Навчальне видання

Павло Олексійович **Чорнобай**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Робоча програма навчальної дисципліни «Введення в археологію» для
студентів спеціальності 032 «Історія та археологія»

Редактор: П.О. Чорнобай

Підписано до друку 21.01.2018. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 7,3.
Обл.-вид. арк. 1,2. Тираж 100 прим. Зам._____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19

